

Forekomst af ulv i Midtjylland 1. januar – 22. august 2019

Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi
og
Naturhistorisk Museum, Aarhus

Dato: 29. august 2019

Peter Sunde¹ og Kent Olsen²

¹Institut for Bioscience, Aarhus Universitet

²Naturhistorisk Museum, Aarhus

Rekvirent:
Miljøstyrelsen
Antal sider: 7

Faglig kommentering:
Aksel Bo Madsen
Kvalitetssikring, centret:
Jesper R. Fredshavn

Indhold

Baggrund	3
Materialer og metoder	3
Resultater	4
Vurdering af aktuell udbredelse af ulv i Midtjylland	6
Referencer	7

Baggrund

I henhold til den kontrakt Miljøstyrelsen har indgået med det videnskabelige konsortium mellem Naturhistorisk Museum i Aarhus og DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi ved Aarhus Universitet om overvågning af ulv i Danmark, har Miljøstyrelsen den 22. august 2019 i en e-mail anmodet konsortiet om:

".. at redegøre for (gerne i et kort notat) hvor i Midtjylland der siden årsskiftet er observeret sikker forekomst af ulv, samt estimere den aktuelle udbredelse af ulve i Midtjylland. De efterspurgte informationer skal fungere som fagligt bidrag i en evt. udpegning af et tilskudsberettiget ulveområde i Midtjylland, og indeholde en beskrivelse af i hvilke specifikke områder i Midtjylland risikoen for ulveangreb på husdyr vurderes at være størst."

I dette notat redegøres for det adspurgte.

Materialer og metoder

Datagrundlag

Redegørelsen er baseret på dataudtræk fra Ulveatlas-databasen (www.ulveatlas.dk), registreret i perioden fra 1. januar – 22. august 2019. Fundene er resultatet af den aktive monitoring med brug af vildtkameraer, registrering af sporforløb, eftersøgning efter DNA-spor i form af hår, ekskrementer, urin, blodspor og spytpåvørter fra nyligt nedlagt bytte i kombination med den passive monitoring med registrering af oplysninger fra offentligheden og netværket af frivillige privatpersoner. Til grund for redegørelsen benyttes fund kodet som C1, C2 og C3a, hvor:

- C1 regnes som en sikker forekomst, der baseret på konkrete beviser (ex. gode billeder, DNA-spor, telemetrisporing, indfangede eller døde dyr),
- C2 er en bekræftet observation baseret på indirekte tegn (ex. sporforløb),
- C3a for ubekræftede observationer, der ikke imødekommer standarderne for C1 eller C2, men som efter alt at dømme omhandler ulv og derfor regnes som sandsynlig forekomst.

For mere udtømmende beskrivelse af SCALP-kriterierne henvises til www.ulveatlas.dk og Sunde & Olsen (2018). Selv om det formelt set kun er C1- og C2-fund der i snæver forstand kan regnes som sikre, har vi i redegørelsen valgt også at inddrage supplerende information fra C3a-fund, al den stund de i langt de fleste tilfælde vil hidrøre fra ulv.

Præsentation og analyse af data

Jf. aftale med Miljøstyrelsen er enkeltfund angivet til nærmeste 10x10 km UTM-kvadrat. Da den præcise geografiske afgrænsning af 'Midtjylland' kan diskuteres, har vi for god ordens skyld valgt at opsummere og grafisk afbilde antal fund per UTM-kvadrat for hele Jylland. For det område som vi selv betegner som enten 'Midtjylland', 'Sydjylland' og 'Østjylland', har vi på grundlag af fundenes præcise koordinater, beregnet kernel-polygoner, som angiver fundenes sfæriske fordeling. Som supplerende støtteinformation har vi endvidere gengivet et habitat-præferencekort, baseret på data fra 2013-2017 fra Sunde & Olsen (2018).

Resultater

Fund af ulv i Midtjylland

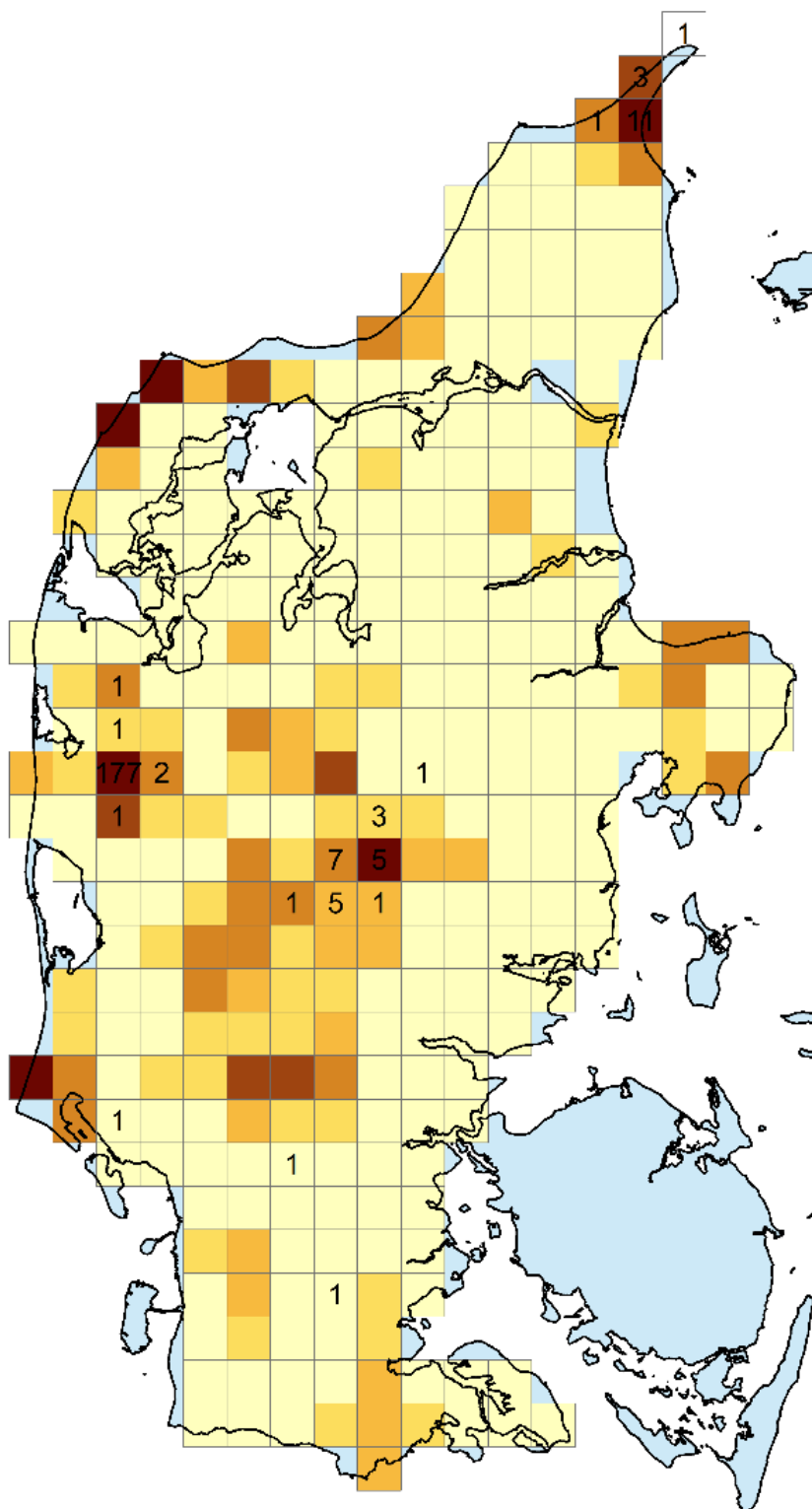
Per 25. august 2019 var der i Ulveatlas-databasen, i perioden 1. januar - 22. august 2019 registreret 13 C1-fund, 4 C2-fund og 6 C3a-fund i syv sammenhængende UTM-kvadrater i det centrale Jylland (Tabel 1, Fig. 1). Disse fund udgør ca. 10% af den samlede mængde fund på landsplan (hvoraf ca. 80% stammer fra Ulfborgrevirets UTM-kvadrat), og ca. halvdelen af fundene uden for Ulfborgrevirets kvadrat (Tabel 1, Fig. 1).

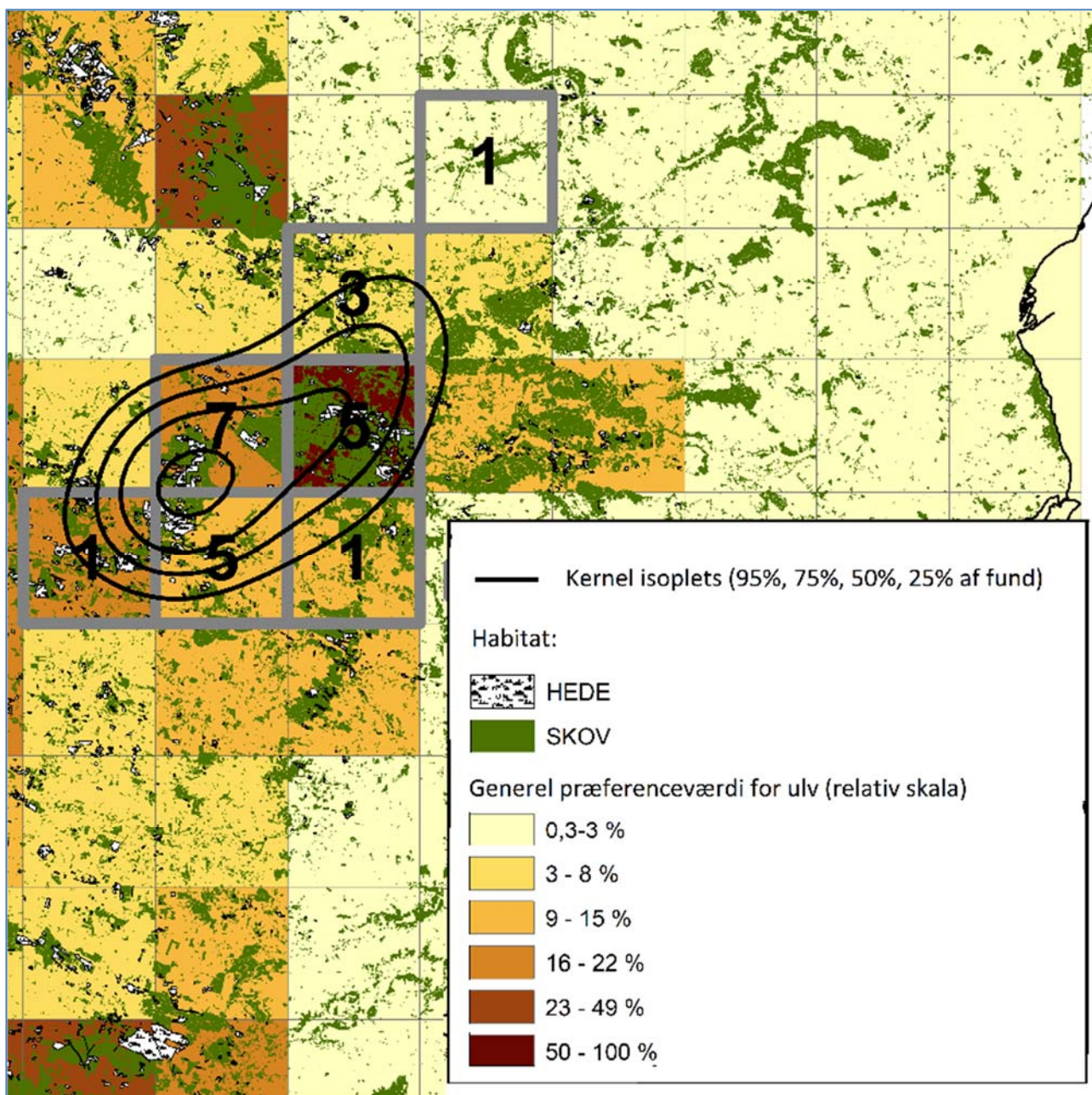
De 23 C1-C3a fund, dækker et estimeret areal ('fixed kernel', beregnet i programmet Ranges 8 [standardindstillinger]) på 445, 269, 131 og 21 km² for henholdsvis 95 %, 75 %, 50 % og 25 % af fundene (Fig. 2).

Tabel 1. Oversigt over sikre (C1), bekræftede (C2) og sandsynlige (C3a) fund af ulv i Danmark, 1. januar – 22. august 2019, delt på UTM-kvadrat og landsdel.

Kvadrat	Landsdel	C1	C2	C3a	I alt
611-51	Sønderjylland	1			1
614-50	Sønderjylland	1			1
615-46	Sydvestjylland	1			1
620-50	Midtjylland			1	1
620-51	Midtjylland	3		2	5
620-52	Midtjylland			1	1
621-51	Midtjylland	4	2	1	7
621-52	Midtjylland	3	2		5
622-46	Vestjylland		1		1
622-52	Midtjylland	3			3
623-46	Vestjylland (Ulfborgreviret)	101	26	50	177
623-47	Vestjylland	1	1		2
623-53	Midtjylland			1	1
624-46	Vestjylland	1			1
625-46	Vestjylland		1		1
638-57	Nordjylland	1			1
638-58	Nordjylland	1	1	9	11
639-58	Nordjylland	1	2		3
640-59	Nordjylland	1			1
Fund i alt		123	36	65	224
Fund uden for 623-46 (Ulfborgreviret)		22	10	15	47
Fund uden for Nordjylland og 623-46		18	7	6	31
Fund i Midtjylland		13	4	6	23

Figur 1. Antal C1, C2 og C3a fund af ulv i Danmark i perioden 1. januar – 22. august 2019, delt på 10x10 km UTM-kvadrater (talværdier). Kvadraternes baggrundsfarve angiver kvadraternes estimerede attraktionsværdi for ulve, estimeret ud fra en statistisk model baseret på observationer af ulv i årene 2012-17, sammenholdt med kvadraternes dækningsgrad af skov og hede, samt bestandstæthed af kron dyr (Sunde & Olsen 2018).

Figur 2. Sfærisk fordeling af 23 sikre eller sandsynlige ulvefund i Midtjylland, 2019, estimeret som kernel isopleth-linjer som afgrænser 95%, 75%, 50% og 25 % af fundene. Som baggrund er indlagt signaturer for skov og hede, samt estimerede præferenceværdier for de forskellige kvadrater baseret på habitatmodel fra Sunde & Olsen (2018).

Vurdering af aktuell udbredelse af ulv i Midtjylland

De første fund af ulv i Midtjylland siden årsskiftet blev gjort fra midten af april. Frem til 22. august er der regelmæssigt blevet gjort nye fund. Det kan med sikkerhed siges, at fundene involverer mindst to forskellige hanulve, hvor den ene allerede er kendt og har fået kodenavnet GW1156m. Inden den blev truffet i Danmark den 5. juni 2019 i Midtjylland blev den registreret otte gange i perioden fra 14. april til 18. maj i Slesvig-Holsten (Olsen m.fl. 2019b).

Da GW1156m ikke kan have optrådt i Danmark før 18. maj, kan det konkluderes, at der forinden har optrådt mindst ét individ mere i regionen. Fra et

DNA-spor vides, at der er tale om en hanulv med en anden profil end GW1156m, og som ikke tidligere har været registreret i Danmark. Præcist hvilket individ der er tale om er endnu ikke blevet fastslået med sikkerhed.

Da begge hanulve kun har opholdt sig relativt få måneder i Danmark, er det på nuværende tidspunkt vanskeligt at forudsige præcist, hvor i landet de vil ende med at oprette revirer. Tidligere fund af ulve i Danmark har godtgjort at enlige hanulve oftest patruljerer leveområder med en udstrækning på op til 50 km efter at de ophører med at være nomadiske (Sunde & Olsen 2018, Olsen m.fl. 2019a). Det er dog værd at bemærke, at den sfæriske fordeling af fund i 2019 i høj grad er sammenfaldende med fund af to tidligere revirhævdende hanulve i regionen (GW473m, 2013-14; GW373m: 2015-17: Sunde & Olsen 2018, Olsen m.fl. 2019a), lige som fundene også er koncentreret i kvadrater, som ud fra tidligere data på forekomst af ulv er blevet udpeget til at være attraktive for ulve i Danmark (Sunde & Olsen 2018). Uanset om de to seneste individer forbliver i regionen eller ikke, skal man derfor forvente, at de områder, hvor der indtil nu er blevet fundet spor af ulve gentagende gange, også i fremtiden vil blive besøgt systematisk af ulve, simpelthen fordi disse områder landskabsmæssigt er attraktive for ulve.

Det skal afslutningsvist anføres, at da ulve er territoriale, vil det være usandsynligt at der i det samme område vil optræde to ulve af samme køn gennem længere tid.

Referencer

Olsen, K., Sunde, P., Hansen, M. M. & Thomsen, P. F. (2019a). Statusrapport fra den nationale overvågning af ulv (*Canis lupus*) i Danmark - 4. kvartal 2018. 16 s. 30. marts 2019. – Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi & Naturhistorisk Museum Aarhus.

http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2019/Status-notat_ulv_4kvar_2018.pdf

Olsen, K., Sunde, P., Vedel-Smith, C., Hansen, M. M. & Thomsen, P. F. (2019b). Statusrapport fra den nationale overvågning af ulv (*Canis lupus*) i Danmark - 1. kvartal 2019. 20 s. 1. juli 2019. – Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi & Naturhistorisk Museum Aarhus.

http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2019/Status-notat_ulv_1kvar_2019.pdf

Sunde, P. & Olsen, K. (2018). Ulve (*Canis lupus*) i Danmark 2012-2017. Oversigt og analyse af tilgængelig bestandsinformation. – Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet, nr. 258. 52 sider. <http://dce2.au.dk/pub/SR258.pdf>